

MANIFEST



**“If a few children can get headlines
all over the world just by not going to
school, then imagine what we could
all do together if we really wanted to.”**

GRETA THUNBERG

Zwitserland. Duitsland. Italië. Canada. Zweden. Nederland. De Verenigde Staten. Niet alleen in België wordt het status quo opgeschrikt door een generatie die op straat komt voor haar recht op een leefbare toekomst. En we staan nog maar aan het begin van deze internationale jongerenbeweging die, geïnspireerd door de daden en woorden van de Zweedse tiener Greta Thunberg, bereid is alle oude vormen te trotseren om een nieuwe, duurzame manier van samenleven af te dwingen. Als studenten maken wij deel uit van die ‘klimaatgeneratie’. De bewustwording en strijdbaarheid verspreiden zich als een lopend vuurtje langs hogescholen en universiteiten overal ter wereld. In dit manifest stippelen we de krijtlijnen uit van de verandering die we willen zien - en waarvan we overtuigd zijn dat we ze ook zullen zien.

TREAT A CRISIS LIKE A CRISIS

De *basic facts* over klimaatverandering zijn al lang gekend. Reeds in 1988 sprak klimaatwetenschapper James Henson het Amerikaanse congres erover toe. Sinds de industriële revolutie en het massale gebruik van fossiele brandstoffen, stoot de mensheid gigantische hoeveelheden broeikasgassen zoals CO₂ uit. Die broeikasgassen blijven in de atmosfeer hangen en houden de warmte van de zon langer op aarde vast. Daardoor is de gemiddelde temperatuur op aarde sinds de jaren 1800 al met ruim 1° Celsius gestegen. De gevolgen voor het wereldwijde klimaat kennen we onderhand uit eigen ervaring: recordtemperaturen en droogtes in de zomers, een sterke toename van extreme weerfenomenen zoals tropische stormen of overstromingen, de opwarming en verzuring van de oceanen en de gestage stijging van de zeespiegel door het smelten van de ijskappen.

De wereldwijde aantasting van onze leefomgeving heeft grote lagen van de samenleving bewust gemaakt van de vernietigende impact van ons huidige productiestelsel. Het succes van het snelgroeiend aantal burgerinitiatieven om duurzamer te leven is hoopgevend. Van winkels zonder plastic verpakkingen, over campagnes om de vleesconsumptie te verminderen, tot ecologische stadstuinjes. Meer en meer mensen doen wat ze kunnen om hun ecologische voetafdruk te verminderen. Die razendsnelle bewustwording staat echter in schril contrast met de vaststelling dat de uitstoot van broeikasgassen blijft toenemen - wereldwijd, maar ook in een land als België - en het klimaat blijft opwarmen.

Het inzicht begint dan ook steeds meer te dagen dat de macht van het individu om duurzaam te leven en te consumeren beperkt is. Om het klimaat te redden, zijn structurele maatregelen nodig. Bijna 90% van de wereldwijde uitstoot vindt plaats in de industrie, in de opwekking van energie, in de landbouw en in het transport. De afhankelijkheid van fossiele brandstoffen speelt daarin een doorslaggevende rol. Het recht van de jonge generatie om oud te worden in een veilige natuurlijke omgeving, hangt ervan af of we vandaag in staat zijn om een radicale ecologische omslag te realiseren in onze economie.

Het klimaatvraagstuk is dus veel meer dan een kwestie van individueel gedrag, het is een politiek probleem. Het is zelfs één van de grootste politieke uitdagingen van onze tijd geworden. En het is dus ook aan de politiek om haar verantwoordelijkheid op te nemen en dit probleem op te lossen. De reactie van de federale overheid op de eerste scholierenstakingen is dan ook onvoldoende: met “klimaatcoaches” en een website die nog meer individuele maatregelen promoot, gaan we er niet geraken. Er zal meer durf en verbeelding aan de dag gelegd moeten worden. De tijd dat greenwashing en symbolische maatregelen in de politiek en het bedrijfsleven volstonden om de bevolking te sussen, is voorbij. De opstand van de klimaatgeneratie zal net zolang duren tot er een échte klimaatwet is met een écht plan om over te schakelen op een klimaatneutrale economie.

WHAT NEEDS TO BE DONE

De eerste keer dat de Verenigde Naties alle regeringsleiders rond de tafel bracht om te praten over het klimaatprobleem was in 1992 in Rio De Janeiro. De meeste studenten waren toen nog niet geboren. Zoveel tijd is er al verspild om daadwerkelijk tot actie over te gaan. Wie gelukkig niet hebben stilgezeten, zijn de wetenschappers van het International Panel on Climate Change dat de Verenigde Naties na de klimaattop van Rio oprichtte. Regeringen kunnen gelukkig terugvallen op een reusachtige hoeveelheid wetenschappelijke kennis en richtlijnen om een ambitieus klimaatplan op te stellen.

Daarvoor is echter een omslag in de politieke cultuur nodig. Wie blijft redeneren vanuit wat 'politiek realistisch' is, in plaats van wat nodig is om onze leefomgeving in stand te houden, blijft deel uitmaken van het probleem in plaats van de oplossing. De klimaatwet moet voorrang hebben op andere wetten. En ze moet vooral ambitieus zijn. De laatste rapporten van het IPCC moeten het vertrekpunt zijn. De opwarming van de aarde moet worden beperkt tot maximum 1,5°C en daarvoor moet de wereld klimaatneutraal zijn tegen ten laatste 2050. Dat wil zeggen dat de komende tien jaar cruciaal zijn om de uitstoot drastisch te verminderen. Tegen 2030 moet uitstoot van broeikasgassen minstens gehalveerd zijn¹. Daar kan niet op worden afgedongen, aangezien er letterlijk miljoenen mensenlevens op het spel staan.

Een veel gehoord argument om het huidige non-beleid op vlak van klimaat te verantwoorden, is dat de nodige technologieën voor een ecologische transitie nog ontbreken. Dat snijdt echter geen hout. Ten eerste zijn de meest essentiële technieken al lang gekend om energie duurzaam op te wekken en op te slaan, om landbouw en industrie te vergroenen, om gebouwen te isoleren en het transport te rationaliseren en met hernieuwbare energiebronnen aan te drijven. Ten tweede gaat de innovatieve verfijning en vervolmaakte toepassing van die technieken er pas komen wanneer daar een prioriteit van gemaakt wordt. Dat is vandaag de democratische opdracht die de overheid heeft ten aanzien van de bevolking.

¹ IPCC Rapport november 2018

CLIMATE JUSTICE IS SOCIAL JUSTICE

Het mag duidelijk zijn dat de klimaatverandering een politieke prioriteit is waarvan de oplossing niet langer op zich mag laten wachten. Ook duidelijk is dat het ontwaken van onze generatie nog zal groeien en verharderen tot die oplossing werkelijkheid is geworden. Maar natuurlijk zijn wij ons er ook van bewust dat deze ontwikkelingen zich voordoen in een samenleving die ook andere conflicten, crisissen en onrechtvaardigheden kent. Nog niet heel de bevolking stapt mee in de klimaatbeweging. We moeten inzien dat om alles te veranderen, we iedereen nodig hebben. De ecologische en sociale realiteit zijn met elkaar verweven. Maatregelen die in de feiten ongelijkheden vergroten, vormen een rem op de ecologische transitie. Klimaatrechtvaardigheid en sociale rechtvaardigheid zijn twee zijden van hetzelfde verhaal.

Het klimaat gaat ons allemaal aan, maar net zomin iedereen dezelfde verantwoordelijkheid draagt, ondergaat niet iedereen de gevolgen op een gelijke manier. De 10% rijkste personen op aarde veroorzaken de helft van de wereldwijde uitstoot, terwijl de armste helft van de wereldbevolking maar goed is voor 10% van de uitstoot². De klimatologische excessen die met de opwarming van de aarde gepaard gaan, treffen de landen in het globale zuiden een pak harder dan de geïndustrialiseerde landen die de grootste historische schuld dragen. Elk ambitieus klimaatbeleid moet het wegwerken van deze ongelijkheden opnemen in haar doelstellingen. De meerderheid moet niet langer opdraaien voor de luxueuze excessen van enkelingen.

De rekening voor het klimaatbeleid mag niet zomaar doorgeschoven worden naar de middenklasse. De denkwijze om (povere) ecologische inspanningen in de vorm van asociale taksen te gieten, moet voorgoed tot het verleden behoren. Deze maatregelen helpen niet alleen niet om het klimaat te redden, ze zijn ook nog eens koren op de molen van zij die om welke belangen dan ook de bevolking proberen op te zetten tegen elk ambitieus klimaatbeleid. In de plaats moeten andere symboolmaatregelen centraal staan die het sociaal welzijn ten goede komen, zoals gratis openbaar vervoer of goedkopere energie van 100% hernieuwbare oorsprong.

² Oxfam, 2015

OUR DEMANDS

1. Luister naar de klimaatwetenschappers. Stel een bindend en ambitieus klimaatplan op dat vertrekt van de aanbevelingen om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5° Celsius. Maak een klimaatwet die prioriteit heeft over andere wetten om België klimaatneutraal te maken vóór 2050, het jaar dat de wereldwijde transitie voltooid moet zijn.
2. Vertrek van een coherent plan. België is een land met vier klimaatministers, maar zonder enige visie voor het klimaat. Wij willen één federale klimaatminister. Gedaan met de zwarte piet naar elkaar doorschuiven.
3. De ecologische transitie zal sociaal zijn, of ze zal niet zijn. Geen asociale taksen die mensen met een laag of gemiddeld inkomen het hardst treffen. Laat de grote vervuilers betalen.
4. Betrek ons bij het beleid. Wij willen inspraak in hoe onze toekomst er uit zal zien. De klimaatgeneratie heeft al bewezen dat zij meer engagement over heeft voor de ecologische transitie dan de klimaatspijbelers in de regering.
5. Solidariteit tussen noord en zuid. België moet als historische vervuiler een voortrekkersrol opnemen in de internationale samenwerking met de landen die vandaag het hardst getroffen worden door de klimaatverandering.

THE REAL POWER IS TO THE PEOPLE

Ons manifest en onze eisen zijn heel duidelijk gericht aan de politieke beleidsmakers. We verwachten van hen om te doen waarvoor zij verkozen zijn: het volk dienen. Maar we maken ons geen illusies. De dynamiek en energie om het klimaatprobleem eindelijk krachtadig aan te pakken, zal niet komen vanuit de hoek waar al decennia stilstand heerst. Onze studentenbeweging is een beweging van onderuit, die samen met de scholieren en alle andere burgers druk kan zetten om de dingen eindelijk in beweging te krijgen. We zullen ervoor zorgen dat men ons simpelweg niet langer kan negeren.

GRETA THUNBERG, 15 YEARS OLD, FROM SWEDEN

The international youth strike movement for the climate was sparked by the remarkable act of civil disobedience of a single school girl in Sweden, Greta Thunberg. Since her future is at stake, she decided to go on strike right until the political elite come up with a real plan to solve the climate crisis. On the 17th of December 2018 Greta Thunberg gave a speech to the international climate summit of the United Nations COP24 that captures the spirit of a generation.

“My name is Greta Thunberg. I am 15 years old. I am from Sweden. I speak on behalf of Climate Justice Now. Many people say that Sweden is just a small country and it doesn't matter what we do. **But I've learned you are never too small to make a difference.** And if a few children can get headlines all over the world just by not going to school, then imagine what we could all do together if we really wanted to.

But to do that, we have to speak clearly, no matter how uncomfortable that may be. You only speak of green eternal economic growth because you are too scared of being unpopular. You only talk about moving forward with the same bad ideas that got us into this mess, even when the only sensible thing to do is pull the emergency brake. You are not mature enough to tell it like it is. Even that burden you leave to us children. But I don't care about being popular. I care about climate justice and the living planet. Our civilization is being sacrificed for the opportunity of a very small number of people to continue making enormous amounts of money. **Our biosphere is being sacrificed so that rich people in countries like mine can live in luxury.** It is the sufferings of the many which pay for the luxuries of the few.

The year 2078, I will celebrate my 75th birthday. If I have children maybe they will spend that day with me. Maybe they will ask me about you. **Maybe they will ask why you didn't do anything while there still was time to act.** You say you love your children above all else, and yet **you are stealing their future in front of their very eyes.**

Until you start focusing on what needs to be done rather than what is politically possible, there is no hope. **We can't solve a crisis without treating it as a crisis.** We need to keep the fossil fuels in the ground, and we need to focus on equity. And if solutions within the system are so impossible to find, maybe we should change the system itself. We have not come here to beg world leaders to care. You have ignored us in the past and you will ignore us again. We have run out of excuses and we are running out of time. We have come here to let you know that change is coming, whether you like it or not. The real power belongs to the people. Thank you”